

ga vidika je rezultate dozdajšnjega dela predstavil **g. Boštjan Noč** in na podlagi naših izkušenj nakažal prihodnje možnosti optimiziranja tehnologije. Na podlagi rezultatov večletnega pridobivanja cvetnega prahu je svojo tehnološko rešitev za pridobivanje kakovostnega cvetnega prahu in optimalnega osmukalnika predstavil čebelar **g. Marjan Dolinšek**, ki je v sodelovanju s ČZS in sodelavci pripravil prototipe osmukalnikov, ki bodo preizkušeni letos. Preverjali bomo, kako se med letom obnese material, iz katerega je izdelan osmukalnik, testirali učinkovitost oz. donosnost cvetnega prahu in ustreznost posebej prirejenega zračnega predalčka za zbiranje cvetnega prahu. Rezultati leto dni trajajočega testiranja bodo predvidoma znani letos jeseni. K sodelovanju v tokratni razpravi smo povabili tudi čebelarja z dolgoletnimi izkušnjami pri smukanju cvetnega prahu. Tako je svoj način oz. svojo dobro prakso smukanja cvetnega prahu predstavil **g. Jože Pikelj** z Izlake. Povedal je, da je večkrat naletel na zelo slabe osmukalnike, tako da jih je moral vedno predelovati, pou-

daril pa je tudi, kako pomembni sta redno pobiranje cvetnega prahu in dolgotrajno čiščenje različnih fizikalnih nečistoč. Ob koncu razprave je **ga. Nataša Lilek** predstavila še higiensko-tehnične zahteve pri pridelavi cvetnega prahu, pa tudi postopke odvzema in skladiščenja peloda ter njegovo predelavo. Udeleženci razprave so bili seznanjeni tudi z zahtevami glede pravilnega označevanja tega pridelka, govorili pa smo tudi o hranilni vrednosti cvetnega prahu v prehrani ljudi in predlogih za določitev meril kakovosti za ta čebelji pridelek.

Ob koncu je bila vsem sodelujočim ponujena tudi možnost diskusije in vprašanj. Opaziti je bilo, da so čebelarji zelo zainteresirani za pridelavo cvetnega prahu, saj ta čebelji pridelek postaja vse bolj cenjen tudi med porabniki. Prvi pogoj za to, da bodo čebelarji še bolj motivirani za njegovo pridelavo in da bodo v prihodnje začeli bolj izkoriščati naše naravne danosti, ki nam omogočajo tudi pridelavo cvetnega prahu, pa je brez dvoma optimizacija tehnologije pridelave. ■

Skrb za pristen med

Andreja Kandolf Borovšak*, andreja.kandolf@czs.si

Končno se je narava prebudila in začel se je najljepši čas za naše čebele in čebelarje. Verjamem, da ni čebelarja, pri katerem na novo prineseni nektar v panju ne bi vzbudil dobre volje. Spomladi smo čebelarji, še posebej začetniki, večkrat v dilemi, ali imajo družine dovolj hrane ali jim jo je treba dodati. Dilema vsekakor obstaja, saj je na prvem mestu skrb za čebelje družine, kljub temu pa lahko preveč dodane krme vpliva tudi na pristnost medu.

Ne glede na to, ali krmimo čebele s sladkorno raztopino, sladkornim sirupom, pogačami z dodatki cvetnega prahu ali medu, moramo narediti vse, da predelana krma ne zaide v med. Zmotno je misljenje, da se bomo tega problema rešili, če bomo čebele krmili s pogačami. Z izrazom predelana sladkorna raztopina, imamo v mislih predelano krmo za čebele, ki je lahko v vseh zgoraj omenjenih oblikah.

Kadar govorimo o ponaredkih medu, imamo navadno v mislih med, ki so ga umetno proizvedli v laboratoriju, ali med, ki so ga proizvedle čebele, ki so jim med pašo dodajali sladkorno raztopino, da bi bili donosi večji. Manj pogosto pa pomislimo na to, da je

ponaredek tudi med, ki vsebuje predelano sladkorno raztopino zaradi tehnološke napake. Te se navadno niti ne zavedamo, saj je posledica naše tehnologije čebelarjenja, predvsem v AŽ-panju. Tudi pri čebelarjenju v nakladnem panju pa tehnološke napake niso izključene, posebej, če čebelarimo s tako imenovano metodo prevešanja, ki je običajna za tehnologijo čebelarjenja v AŽ-panju.

Če spomladi sate z zalego iz plodišča premeščamo v medišče, da bi preprečili rojenje, in če je nad

Sat, ki smo ga iz plodišča premestili v medišče, lahko označimo z risalnim žebličkom, tako da ga ob točenju ne bomo iztočili.

* Mag., svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

zalego venec hrane, ki ni nujno med, temveč predelana krma za čebele (bodisi zimska zaloga bodisi zaloga spomladanskega krmljenja), moramo biti pri točenju zelo previdni. Teh satov nikakor ne smemo iztočiti. Lahko jih porabimo za narejence, lahko jih uporabimo za poznejšo krmo za čebele ali pa jih znova premestimo v plodišče. Nikakor ne sodijo v točilo!

Pred začetkom paše je obvezna tudi izpraznitev medišč. Če je spomladi v satih v medišču ostalo kaj zimske zaloge, potem jo moramo obvezno izprazniti, tudi če je na vsakem satu samo delček predelane sladkorne raztopine.

Previdnost ni odveč niti pri spomladanskem krmljenju. Družin pred pašo ne krmimo, razen če je to nujno! V tem primeru jim dodamo samo toliko hrane, kot jo porabijo sproti, za orientacijo pa nam je lahko negativni donos na kontrolni tehničnici. Zavedati se moramo, da med ne sme vsebovati predelane sladkorne raztopine, tudi če je samo odstotek. Tako je v medu najdejo snovi, ki mu niso lastne, namreč med ni več med.

S poskusi, ki smo jih v JSSČ izvedli na naših čebelah, smo ugotovili, da nepristen med lahko povzroči nepraznjenje medišč pred pašo, prevešanje satja s predelano krmo za čebele iz plodišča v medišče in spomladansko krmljenje družin.

Analize dokazovanja nepristnega medu so vsak dan natančnejše, vendar so tudi precej zahtevne in drage. Najbolj točno nepristen med ta hip dokažejo v laboratoriju Intertek v Bremnu v Nemčiji. Ugotavljajo, kakšne ogljikove izotope vsebuje med, kakšno je razmerje med izotopoma C13 in C12, pa tudi to, ali med vsebuje kakšne snovi, ki so mu tuje. Če npr. ugotovijo, da je vsebnost encima betafruktofuranosidaza več kot 20 enot/kg medu, ali če ugotovijo, da je vsebnost beta gamaamilaze več kot 5 enot/kg medu, je med označen kot nepristen. Omenjena encima se uporabljata pri pripravi hrane za čebele, v naravi pa čebele nanju ne morejo naleteti, zato je njuna vsebnost dokaz, da je v med zašla krma za čebele. Nepristnega medu ne moremo odkriti samo z ugotavljanjem sestave sladkorjev v medu (glukoza, fruktoza, saharoza ...), zato bodite pri odločanju za preizkus pristnosti medu pozorni na to, da boste naročili ustrezno analizo.

Med, ki vsebuje predelano krmo za čebele, sicer za človeka ni škodljiv, saj je v njem predvsem predelana sladkorna raztopina, ki je tudi v vsakdanjem življenju zaužijemo precej, vsekakor pa proizvod, ki jo vsebuje, ni tisto, kar je porabnik kupil, temveč je ponaredek medu, zato si ne zasluži tega imena. ■

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Fax: 02 / 331 80 10

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

GSM: 051/348-426

e-mail: jana.pp@amis.net

www.cebelski-center.si

Zaščitna oprema za
čebelarjenje
Posode in točila za med
Sladkor in sladkorne
pogače, sirup za čebele

Nudimo vam:
Voščene šatnice AŽ, LR
Satniki AŽ - lipovi, rogljičeni
Panji AŽ, LR, LR 2/3
Drobni pribor

Kozarce za med
Pokrovčke s čebeljimi motivi
Stekleničke za propolis
Steklenice raznih oblik in velikosti
Kartonsko in plastično embalažo

Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti,
pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Fax: 02/251 60 12

Delovni čas:

Pon., sre., pet. odprto od 9h - 17h

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor